

Suomen malli

17.9.2020

Tausta

- Valmistelutyöryhmän esitys harrastamisen Suomen malliksi 18.3.2020:
Päätavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen. Tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Suomen mallissa yhdistyvät lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveista, olemassa olevien hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen koordinoiminen sekä koulun ja harrastustoimijoiden yhteistyö.
- Rahoitus (*alustava suunnitelma*)
  - lisätalousarvio 4: 10 miljoonaa pilotointiin
  - vuodesta 2021 eteenpäin: 14,5 miljoonaa vuosittain.

Valmistelutyöryhmä

Puheenjohtaja

Tuomo Puumala, valtiosihteeri

Varapuheenjohtajat

Paavo Arhinmäki, kansanedustaja

Timo Lehtinen, erityisavustaja

Jäsenet

Niina Ratilainen, Suomen nuorisovaltuustojen kattojärjestö Allianssi

Micaela Romantschuk, Förbundet Hem och Skola i Finland

Mari Sjöström, Suomen Kuntaliitto

Mikko Salonen, Suomen Olympiakomitea

Ulla Siimes, Suomen Vanhempainliitto

Tiina Ristikari, Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö

Rosa Meriläinen, Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA

Sari Jokinen, Opetusalan Ammattijärjestö OAJ

Mikko Salasuo, Nuorisotutkimusseura

Teemu Vartiamäki, Icehearts

Asiantuntijat

Riitta Kaivosoja, ylijohtaja

Eeva-Riitta Pirhonen, ylijohtaja

Esko Ranto, ylijohtaja

Sihteeristö

Henni Axelin, johtaja

Tiina Kivisaari, johtaja

Ilina Berden, neuvotteleva virkamies

Antti Blom, ohjelmajohtaja

Hanna Kivimäki, suunnittelija; tekninen sihteeri

Keskustelutilaisuus harrastamisen Suomen mallista 5.3.2020, valtiosihteeri Tuomo Puumala

Suomen malli – raha toimintaan!

Rahoitusta käytetään mm. ohjaajapalkkioihin, erityisen tuen tarpeessa olevien nuorten tukemiseen sekä toiminta-, materiaali- ja välinekuluihin.

Pieni osa (esim. 10-20 %) voidaan käyttää myös harrastuskoordinaattorin kuluihin. Koordinaattorin tehtävänä on organisoida harrastustoiminta mahdolliseksi kaikille.

Keskustelutilaisuus harrastamisen Suomen mallista 5.3.2020, valtiosihteeri Tuomo Puumala

Suomen mallin toteutus

Valtakunnallinen kattavuus edellyttää koordinaatiovastuuta kunta- ja aluetasolla, sekä paikallisten lähtökohtien huomioimista toteutuksessa.

Kunnalla ja esimerkiksi sivistustoimen tehtävistä vastaavalla johtajalla **on vastuu varmistaa sujuva yhteistyö koulujen ja harrastustoimintaa järjestävien tahojen kanssa.**

Keskustelutilaisuus harrastamisen Suomen mallista 5.3.2020, valtiosihteeri Tuomo Puumala

Toteutus kunnissa

Kunnat laativat osana rahoitushakua toteutussuunnitelman.

Suunnitelmaan sisällytetään toimenpiteet mm. lasten ja nuorten kuulemiseen, eettisten toimintatapojen varmistamiseen sekä perheiden ja yhteisöjen osallistamiseen.

Keskustelutilaisuus harrastamisen Suomen mallista 5.3.2020, valtiosihteeri Tuomo Puumala

Tiedon jakaminen

Kootaan yhteen tieto Suomen malliin liittyvistä jo olemassa olevista harrastamisen avustusmuodoista ja keskeisistä tavoitteista.

Esim. kerhoavustus, aamu- ja iltapäivätoiminta, lastenkulttuuri, paikallinen harrastetoiminta, seuratuki ja muut mahdolliset tukimuodot.

Keskustelutilaisuus harrastamisen Suomen mallista 5.3.2020, valtiosihteeri Tuomo Puumala

Toimintojen parempi koordinaatio

- *”Valtio rahoittaa vuosittain lasten ja nuorten harrastustoimintaa noin 250–300 miljoonalla eurolla. Summasta hyvin karkeasti arvioituna kaksi viidesosaa on ns. suoraan harrastustoimintaa edistävää, ja loput harrastustoiminnan edellytyksiä tukevaa rahoitusta.*
- *2/3 rahoituksesta muodostuu kuntien valtionosuuksista. Loppu 1/3 on erilaisia valtionavustuksia järjestöille ja muille alan toimijoille.*
- *Kunnat saavat rahoitusta lasten ja nuorten harrastustoiminnan edistämiseen vuosittain noin 200”*

LIIKKUVA KOULU
skolan i rörelse

Pilotointi *(alustava suunnitelma)*

- 1) Harrastusviikko marraskuussa 2020
    - *Harrastusviikko ja virtuaalinen harrastusviikko 2.11. alkaen*
    - <https://minedu.fi/-/suomen-malli-kaynnistyy-harrastusviikolla-kouluissa>
  - 2) Pilottihaku kevätlukukaudeksi 2021
    - Jatkossa rahoitus aina lukuvuodeksi, alkaen syksyllä 2021.
- Pandemia-tilanne vaikeuttaa pilotoinnin käynnistämistä, toisaalta tarve lasten ja nuorten harrastustoiminnalle on entistä suurempi.

Pilottihaku *(alustava suunnitelma)*

- Valtionavustushaku pilottien järjestämiseksi avataan *lokakuussa 2020* (voi myöhästyä). Samaan aikaan järjestetään myös lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveiden selvittämiseksi.
- Suomen mallille ohjausryhmä ministeriöön, valtionavustukset kunnille jaetaan aluehallintovirastosta.
- Pilottikunniksi valitaan 50-100 kuntaa, joissa pilotointi tapahtuu kevätlukukaudella 2021.
  - Jatkossa vuosittainen haku lukuvuodeksi kerrallaan.

KIITOS!

antti.blom@oph.fi

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYKKESEN

LIKES

Kerho-ohjaajat

- Opettajat 67 % ja 69 % (vuodet 2015 ja 2016)
- Muu henkilökunta 15 % ja 14 %
- Kolmas sektori 21 % ja 17 %
- ***Nykyisen kerhotoiminnan puitteissa opettajien potentiaali harrastetarjonnassa on tullut toteutetuksi. Jokainen asiasta kiinnostunut opettaja on päässyt ohjaamaan kerhoa, jos oppilaat ovat halunneet osallistua***
- ***Rahoituksen laskun vaikutus kerhojen toteuttajiin ja osallistujiin?***
- **Määräraha (2019) 5 865 000 € ja (2020) 2 865 000 €**

Kerhojen sisällöt

- Liikuntateemaisia kerhoja (perinteisiä palloilukerhoja & uusia lajikokeiluja, mm. sirkus, jooga, tanssi) **n. 60 %**
- Musiikkiin liittyviä kerhoja (bändi-, soitinkerhoja, kuoroja, musikaaliprojekteja) **n. 15 %**
- Kuvataide- ja käsityöteemaisia kerhoja **n. 10 %**
- TVT-osaamista tukevia kerhoja (robotiikkaa, koodausta, ohjelmointia, teknologiaa, mediaa) **n. 10 %**
- Lisäksi on toteutettu kotitalouteen liittyviä kerhoja (kokki-, leivonta- ja hygieniapassikerhot), kieliin liittyviä kerhoja sekä draamaan ja näytelmiin liittyviä kerhoja.
- **Huom!** Tarkkoja prosenttiosuuksia vaikea arvioida, koska arviot kerhojen sisällöistä sattumanvaraisia. Prosenttiosuudet siis karkeita arvioita.

Mitä erityisesti yläkoululaisille?

- **Yläkouluikäisten osallistuminen ja sitoutuminen pitkäaikaisempaan toimintaan koettiin osittain haasteelliseksi**
- Koulupäivän rakenteeseen sisällytetty toiminta (esim. välituntien aikana) sekä lyhytkestoisemmat kurssit, tapahtumat ja retket koettiin 7.–9.-luokkalaisille toimiviksi
- **Eniten 7.–9.-luokkalaisille järjestettiin liikuntateemaisia kerhoja** (esim. salibandy, tanssia, lentopalloa)
- Muita aihepiirejä 7.–9.-luokkalaisten kerhoissa: moponkorjaus, hygieniapassi, musiikki, valokuvaus, teatteriproduktiot & musikaalit, draama, lukeminen, roolipelit, yrittäjäyys, teknologia, pelit, viittomakieli, eräkerho, tukioppilas- & luottamusoppilaskerhot
- Joissain hankkeissa yhteisen kerhotoiminnan avulla vahvistettiin yhteistyötä ala- ja yläkoulujen oppilaiden välillä

Toisenlaista toimintaa?

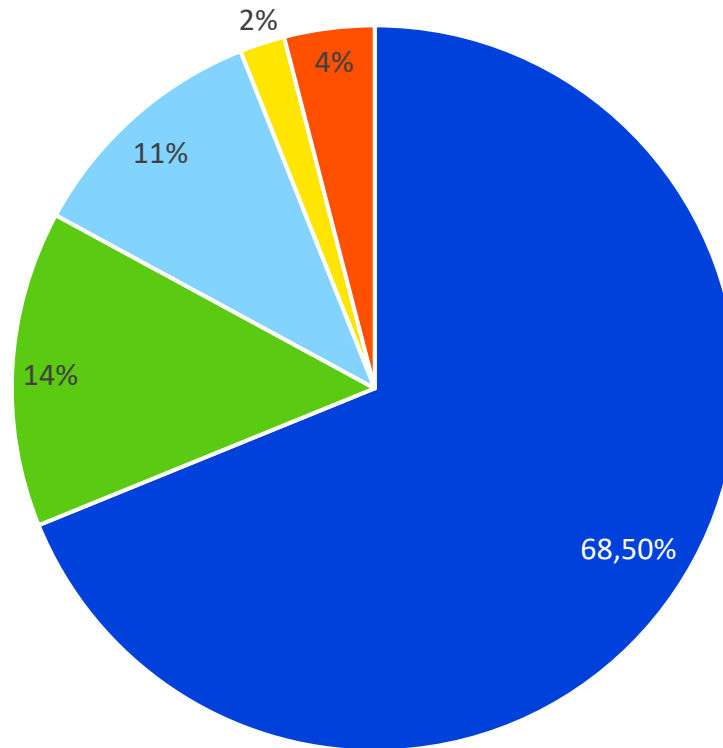
- **Oppilaiden itsensä järjestämiä kerhoja** (esim. Lani-kerho, Girls-kerho)
- Oppilaiden hyvinvointiin keskittyviä kerhoja (esim. Hyvän mielen kerho, Voimaneidot-kerho, oppilashuoltoryhmän kanssa yhteistyössä toteutetut kerhot)
- ”Suomi 100” -teemaan liittyvät kerhot ja projektit (***ajankohtaiset teemat***)
- Yrittäjyyteen liittyvät kerhot (esim. Pikku Yrittäjien kerho)
- Erilaiset pidemmät projektit (esim. musikaalit)
- Oppilaiden tukemiseen keskittyvät kerhot (esim. Verkkari-kerho yläkoulun oppilaiden tukemiseksi)

Kerhotoiminnan kehittäminen – painopisteitä mm.

- Kerhotarjonta lisää oppilaiden mahdollisuuksia tutustua erilaisiin harrastuksiin
- Kerhotoiminta tarjoaa tilaisuuksia koulussa opitun soveltamiseen, luovaan toimintaan ja monimuotoiseen vuorovaikutukseen
- Kerhotoimintaa suunnataan vähän harrastaville 7. – 9. lk -luokkalaisille
- Kerhotoimintaa suunnataan alueille, joissa on tarjolla vähän harrastetoimintaa lapsille ja nuorille
- Kerhotoiminnan suunnittelussa huomioidaan alueen kulttuurinen moninaisuus

Kerho-ohjaajien taustat

- Opettajat
- Koulun muu henkilökunta
- Järjestöt
- Yritykset
- Huoltajat (esim. vanhempainyhdistys)